

Nr 1

Utlåtande i anledning av väckt motion angående bestämmelserna om kungörelseannonsering m. m.

I en inom andra kammaren väckt och till allmänna beredningsutskottet hänvisad motion II: 194 av herr Sjönell hemställes, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag till mer tidsenliga och ändamålsenliga bestämmelser om kungörelseannonsering och att därvid frågan om Post- och inrikes tidningars vidare existens samtidigt behandlas.

I motionen framhålls att mindre effektiva åtgärder ofta används då domstol eller annan myndighet söker en medborgare för att tillgodose hans rätt. Olika exempel anföres då domstol allenast genom meddelande i Post- och inrikes tidningar anmodar eller kallar rättsägare.

I åtskilliga fall införes kungörelser av olika slag i nämnda tidskrift för icke obetydliga kostnader, oaktat publiceringen vid sidan av annonsering i ortspressen saknar all praktisk betydelse. I de fall en publicering är nödvändig från allmänhetens synpunkt bör den enligt motionären lösas på ett mera ändamålsenligt sätt.

Beträffande motiveringen i övrigt får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet

Föreskrifter om kungörelseannonsering finnes i ett stort antal författningar. Bestämmelserna är inte utformade efter något enhetligt mönster utan har fått varierande innehåll inom olika lagstiftningsområden.

I en del fall fordras annonsering endast i »allmänna tidningarna», d. v. s. i Post- och inrikes tidningar. Denna form av kungörande gäller t. ex. för tillkännagivanden angående vissa statliga tjänster, arvs- och testamentslotter som tillfallit bortovarande eller okända, myndig- och omyndighetsförklaring, kallelse å okända borgenärer samt ansökan om och utfärdande av patent. Kungörelsen skall i regel införas en gång men i viss fall, såsom vid kallelse å okända borgenärer, tre gånger.

I andra fall föreskrives annonsering allenast i en eller flera ortstidningar. Så är t. ex. fallet beträffande kungörelser enligt kommunallagarna och tillkännagivanden i fråga om politiska val, värnpliktsförhållanden m. m.

Ett stort antal författningar föreskriver publicering såväl i allmänna tidningarna som i en eller flera ortstidningar. På dylikt sätt kungöres t. ex. olika beslut i konkursärenden, äktenskapsförord innefattande gåva mellan makar, ansökan om och dom å boskillnad, anmälan till handelsregister,

exekutiv försäljning av fast egendom, stiftande av aktiebolag samt ansökan om dödförklaring och, i vissa fall, dödande av förkommen handling.

Förutom annonsering föreskrives ofta annat kungörelseförfarande såsom uppläsande i kyrka, publikation i länskungörelser och anslag i rättens kansli eller å annan plats i orten.

Kungörande i Post- och inrikes tidningar kan väl för vissa slag av ärenden förefalla ändamålsenligt men torde dock i flertalet fall vara avsevärt mindre effektivt än annonsering i tidning inom orten eller i rikspress. Det lär jämväl kunna antagas att förfarandet, då det kombineras med dylik annonsering, inte sällan saknar större betydelse. I vissa fall synes också offentliggörandet kunna ske genom andra både billigare och mer rationella metoder än annonsering. Vilka publiceringsförfaranden som därvid bör komma till användning får naturligen bero på de särskilda kraven inom vederbörande lagstiftningsområde. För bedömande av nu angivna spörsmål synes en översyn i enlighet med motionärens önskemål vara av stort värde.

Framställning om en utredning i det berörda hänseendet har emellertid redan avlåtits av riksdagen. I anledning av riksdagens revisorers berättelse över den år 1962 verkställda granskningen av statsverket hemställde sålunda 1963 års riksdag på förslag av statsutskottet om en översyn av »gällande bestämmelser om kungörelseförfarandet».

Sedan skrivelsen den 4 oktober 1965 överlämnats från finansdepartementet till justitiedepartementet, har från sistnämnda departement upplysts att ärendet upptagits inom departementets processbyrå för att tagas i beaktande vid en pågående översyn av rättegångsbalkens delgivningsbestämmelser. Utskottet har vidare erfarit att jämväl inom andra rättsområden, bl. a. i lagstiftningen om förvaltningsförfarandet och inom jorddelningsrätten, olika publiceringsfrågor är föremål för överväganden från departementets sida.

Av det sagda framgår att frågan om det legala kungörelseförfarandet för närvarande är underställt Kungl. Maj:ts prövning ur flera olika aspekter. Utskottet anser sig kunna förutsätta att, därest befintligt utredningsmaterial skulle visa sig otillräckligt för de berörda frågornas allsidiga belysning, Kungl. Maj:t vidtager erforderliga åtgärder i motionens syfte. Utskottet förutsätter jämväl att det av nämnda prövning avhängiga spörsmålet om Post- och inrikes tidningars fortsatta funktion som officiellt pressorgan ävenledes blir i tillbörlig utsträckning uppmärksammat.

Med hänsyn till vad sålunda anförts finner utskottet någon ytterligare skrivelse i ämnet till Kungl. Maj:t icke vara erforderlig utan hemställer,

att motion II: 194 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 februari 1966

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från f ö r s t a kammaren: herrar Enarsson, Hellebladh, Oscar Carlsson*,
Svanström*, Hedlund, Nyman, Hübinette, Helge Karlsson, Wååg, Wirtén
och Johan Olsson;

från a n d r a kammaren: fru Eriksson i Stockholm, fru Jäderberg, her-
rar Hamrin i Kalmar*, Dickson*, Lundmark*, Haglund, Wikner*, Larsson
i Borrby, Nilsson i Bästekille, Andersson i Örebro, Johansson i Simrishamn*
och Josefson i Arrie.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.